

Contribuția societății civile la raportările anuale ale BIDDO privind infracțiunile motivate de ură

Fișă informativă

Introducere

Statele participante OSCE au recunoscut valoarea lucrului cu organizațiile și grupurile societății civile (OSC-uri) pentru un răspuns eficient la infracțiunile motivate de ură.¹ Biroul pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al OSCE (BIDDO) include informații furnizate de OSC-uri în cadrul materialelor prezentate pe platforma sa, **Hate Crime Reporting Website** la <http://hatecrime.osce.org>.² Scopul acestui website este să îmbunătățească accesul la informațiile colectate de BIDDO privind infracțiunile motivate de ură. Permite utilizatorilor să compare și să caute date în funcție de an, țară sau tipul de prejudecată ce a motivat infracțiunea. Este de asemenea o platformă de informare, știri și analiză cu privire la activitățile BIDDO pentru a contracara infracțiunile motivate de ură. Informațiile privitoare la incidentele motivate de ură ce provin de la OSC-uri de pe website furnizează un context vital pentru informațiile oficiale transmise de statele participante, și pun în lumină impactul negativ al infracțiunilor motivate de ură asupra comunităților vizate. De asemenea BIDDO evidențiază activități inovatoare desfășurate de OSC-uri pentru monitorizarea infracțiunilor motivate de ură și oferirea de sprijin victimelor.

Scopul prezentei fișe informative este explicarea informațiilor de care BIDDO are nevoie de la OSC-uri astfel încât acestea să fie incluse pe website, precum și oferirea de informații suplimentare privind activitatea BIDDO cu privire la infracțiunile motivate de ură.

Ce este o infracțiune motivată de ură?

Statele participante OSCE recunosc că o infracțiune motivată de ură este o faptă penală, comisă în baza unor prejudecăți.³ Pentru a corespunde definiției, infracțiunea trebuie să respecte două criterii. Primul este că fapta comisă trebuie să constituie o infracțiune conform legislației penale. Cel de-al doilea este că fapta trebuie să fi fost motivată de prejudecată..

Motivația bazată pe prejudecată poate fi definită în linii mari drept opinii preconcepute, presupuneri stereotipice, intoleranță sau ură, direcționate spre un anumit grup, care împărtășește o caracteristică comună, cum ar fi rasa, etnia, limba, religia, naționalitatea, orientarea sexuală, genul, identitatea de gen, dizabilitatea sau orice altă caracteristică fundamentală.

Infracțiunile motivate de ură pot presupune amenințări, daune aduse proprietății, violență fizică, omor sau alte infracțiuni. Nu afectează doar indivizi din grupuri specifice. Persoanele

¹ Consiliul Ministerial al OSCE, Decizia Nr. 9/09, “Combaterea infracțiunilor motivate de ură”, Atena, 1-2 decembrie 2009, <http://www.osce.org/cio/40695>.

² Acest website înlocuiește vechiul website *Hate Crimes in the OSCE Region: Incidents and Responses*, punând la dizpoziția publicului informația colectată de BIDDO privind infracțiunile motivate de ură, în conformitate cu Decizia Consiliului Ministerial al OSCE Nr. 13/06, “Combating Intolerance and Discrimination and Promoting Mutual Respect and Understanding”, Brussels, 5 December 2006; <http://www.osce.org/mc/23114>.

³ *Op. cit.* nota 1.

sau proprietățile asociate cu un grup ce împărtășește o caracteristică protejată, cum ar fi apărătorii drepturilor omului, centrele comunitare sau lăcașele de cult, pot de asemenea fi ținte ale infracțiunilor motivate de ură.

Cum știi dacă un incident a fost motivat de prejudecăți?

Pentru a stabili dacă un incident a fost motivat de prejudecăți ar putea fi folosiți următorii indicatori ai existenței prejudecăților:

- *Timpul, locul și amplasamentul infracțiunii*
Incidentul a avut loc în timpul sau în apropierea unui eveniment semnificativ, cum ar fi un festival religios, o comemorare sau o manifestatie a comunității LGBTI (ex: Marș Pride)? S-a aflat victima în sau în apropierea unei zone sau loc asociat de regulă cu un anumit grup (de exemplu, un centru comunitar, o moschee, biserică sau alt lăcaș de cult)?
- *Percepția victimei/martorilor*
Victimele sau martorii percep incidentul ca fiind motivat de prejudecăți?
- *Comentariile, declarații scrise, gesturi și graffiti*
Persoana suspectată a făcut comentarii, declarații scrise sau gesturi cu referire la apartenența victimei? La locul producerii incidentului au fost lăsate desene, marcaje, simboluri sau graffiti? Dacă ținta a fost proprietatea, a fost vorba de un loc cu semnificație religioasă sau culturală, cum ar fi un monument istoric sau un cimitir?
- *Diferențe rasiale, etnice, de gen și culturale*
Persoana/ele suspectată/e și victima/ele diferă în ceea ce privește originea rasială, religioasă, etnică/națională sau orientarea sexuală? Există o istorie de animozități între grupul victimei și grupul persoanei suspectate? Victima este membru al unui grup care este mult mai puțin numeros decât un alt grup în zona unde s-a produs incidentul? Victima a fost implicată în activități de promovare a grupului la care aparține în momentul producerii incidentului?
- *Grupuri organizate motivate de ură*
Au fost lăsate la locul producerii faptei obiecte sau elemente care sugerează că infracțiunea a fost comisă de un grup motivat de ură? Există dovezi privind activitatea unui astfel de grup în vecinătate (de exemplu, postere, graffiti sau foi volante?). Este important să accentuăm că în multe cazuri infracțiunile motivate de ură sunt comise de indivizi care nu au legături cu grupări organizate, sau care nu au antecedente penale.
- *Infracțiuni/incidente pe baza unor prejudecăți anterioare*
Au mai fost incidente similare în aceeași zonă? Cine au fost victimele? Victima a primit prin poștă sau telefon mesaje de hărțuire sau a fost victimă a abuzului verbal în baza afilierii sau calității de membru a unui grup țintit?
- În caz de atacuri contra proprietății, importanța unei anumite structuri sau a unui anumit loc pentru comunitățile ce se confruntă cu discriminare poate fi un indicator. Proprietatea-țintă poate avea importanță religioasă sau altă importanță simbolică pentru o anumită comunitate, sau poate fi centrul vieții comunitare - cum ar fi o școală, clubul sau magazinul social - al unui anumit grup.

Mai este incident motivat de ură atunci când sunt implicate și alte motive?

Da. Astfel de cazuri se numesc uneori incidente „cu motivație mixtă”. În multe cazuri persoanelor care au fost ținta atacurilor din cauza ideilor preconcepute sau prejudecăților, le-au fost de asemenea sustrate obiecte de valoare, cum ar fi bani sau telefoane mobile, în cursul acestor atacuri. Dacă sunt prezenți indicatori ai existenței prejudecății, atunci aceste incidente

pot fi înregistrate ca fiind motivate de ură, iar informația despre ele poate fi transmisă la BIDDO.

De ce informații are nevoie BIDDO pentru a putea include un incident?

Lista de mai jos conține o prezentare generală a aspectelor pe care le ia în considerare BIDDO atunci când analizează informațiile primite în vederea raportului anual.

- *Data, timpul și locul producerii incidentului*
- *Sursa informației*
Cele mai bune surse sunt interviurile cu victimele și martorii. Presa poate la fel fi o sursă utilă de informații despre incidentele motivate de ură; totuși, este important de evaluat credibilitatea sursei și de a verifica informația cu alte surse pe cât de mult posibil.
- *Tipul infracțiunii*
Ce fel de infracțiune a fost comisă? În timp ce pot fi incluse și descrise și alte tipuri de infracțiuni, BIDDO raportează în principal cu privire la următoarele tipuri de infracțiuni

- **Omucidere**
- **Violență fizică**
- **Daune aduse proprietății**
- **Furt / talharie**
- **Incendiere**
- **Vandalism**
- **Profanare de morminte**
- **Atacuri împotriva lăcașurilor de cult**
- **Amenințări / comportament amenintator**

- Tipul de prejudecată ce a motivat infracțiunea
BIDDO raportează cu privire la următoarele tipologii de infracțiuni motivate de ură

- **Infracțiuni motivate de ură de natură rasistă și xenofobă**
- **Infracțiuni motivate de ură împotriva romilor**
- **Infracțiuni motivate de ură de natură antisemită**
- **Infracțiuni motivate de ură împotriva musulmanilor**
- **Infracțiuni motivate de ură împotriva creștinilor**
- **Alte tipuri de infracțiuni motivate de ură pe baza religiei sau convingerilor**
- **Infracțiuni motivate de ură pe baza genului**
- **Infracțiuni motivate de ură împotriva persoanelor LGBTI**
- **Infracțiuni motivate de ură pe baza dizabilității**

La colectarea informației este important a raporta cu privire la toate caracteristicile posibile, care ar fi putut forma baza comportamentului infracțional motivat de prejudecată, și a ține cont de posibilitatea existenței unor *prejudecăți multiple*.

- *Persoana/Persoanele ce a/au comis fapta*
Informațiile despre persoanele presupus făptuitoare (vârsta lor, etnia și relația cu victima) pot fi indicatori importanți pentru a determina dacă incidentul a fost o infracțiune motivată de ură.
- *Scurtă descriere a incidentului cu indicatorii legați de existența prejudecății*
Explicați vă rugăm de ce considerați că incidentul este motivat de existența prejudecăților. Indicatorii pentru existența prejudecăților pot fi utilizați pentru identificarea infracțiunilor motivate de ură. Descrieți pe scurt incidentul cu folosirea indicatorilor existenței prejudecăților.
- *Dacă incidentul a fost raportat la Poliție.*
- *Răspunsul autorităților locale*
Aceasta poate include declarațiile funcționarilor publici, comunicatele de presă și/sau întâlnirile cu reprezentanții comunității țintite.
- *Impactul asupra victimei(lor) și a comunității*
Punctul de vedere al victimei privind acțiunile de răspuns și modul în care a fost tratată de organismele guvernamentale și non-guvernamentale. Orice reacție a comunității locale (ex.: emiterea unui comunicat de presă), percepția comunității-țintite (ex. temerea legată de propria siguranță) și impactul asupra situației de securitate (dacă există).
- *Genul victimei /victimelor.*

Cum decide BIDDO ce informații oferite de OSC-uri vor fi incluse în rapoartele sale anuale?

BIDDO analizează rapoartele transmise de OSC-uri și publică informațiile relevante sub formă de „incidente”. Aceasta se explică prin faptul că rapoartele OSC-urilor acoperă un spectru larg de acte și BIDDO nu este în măsură să verifice dacă toate aceste incidente transmise ating pragul necesar pentru a putea fi calificate drept infracțiuni. Drept rezultat, incidentele raportate de OSC-uri nu sunt în mod necesar comparabile cu infracțiunile motivate de ură înregistrate oficial. Există și alte motive pentru care cifrele prezentate de ONG-uri și cele oficiale diferă. De exemplu, unele incidente sunt raportate doar la OSC-uri, nu și la autorități, sau se folosesc definiții de monitorizare diferite de unii, respectiv de ceilalți.

Pentru a fi inclusă în rapoartele anuale BIDDO cu privire la infracțiunile motivate de ură, informația de la OSC-uri trebuie să se raporteze la actele infracționale comise în baza unor prejudecăți, și care s-au produs în cadrul temporal relevant.

BIDDO colectează informații despre alte forme și expresii ale intoleranței, cum ar fi discursul urii și discriminarea?

Unele discursuri ale urii sau cazuri de discriminare pot constitui infracțiuni conform legislației naționale. Promovarea unei mișcări rasiste, incitarea la ură, discursuri rasiste rostite de un politician sau restricționarea accesului la servicii din motive religioase sunt toate exemple de fapte care se pot afla sub incidența legii penale în unele jurisdicții. ***BIDDO nu publică informații despre astfel de incidente de discriminare sau discurs al urii pentru că nu există consens în regiunea OSCE privind includerea acestor fapte sub incidența legii penale.***

Cum pot OSC-urile transmite informații despre incidentemotivate de ură la BIDDO?

Informații despre infracțiunile și incidentele motivate de ură, care au avut loc **pe parcursul anului 2022**, precum și informații despre activitățile grupurilor societății civile de luptă împotriva infracțiunilor motivate de ură pot fi transmise la adresa tninfo@odihhr.pl, până la **30 Aprilie 2023**, indicând în subiectul mesajului:

"HCR 2022 [Numele Organizatiei sau Grupului Societatii Civile]"

Atenționăm că BIDDO de asemenea poate primi și rapoarte relevante publicate de OSC-uri. Rugăm să trimiteți URL al raportului, împreună cu o scurtă descriere a metodologiei de colectare a datelor.

Cum vor fi folosite datele?

Datele despre incidentele ce corespund criteriilor BIDDO, împreună cu datele transmise de statele participante OSCE și organizații inter-guvernamentale vor fi publicate pe **BIDDO Hate Crime Reporting Website** la <http://hatecrime.osce.org>. Înainte de publicare, toți cei care au contribuit vor primi o invitație prin e-mail să revizuiască incidentele ce urmează a fi publicate. Perioada de consultare va avea loc în lunile septembrie și octombrie 2023. Datele privind anul precedent se publică în fiecare an de *Ziua internațională a toleranței* (16 noiembrie).

Pentru documente suplimentare, rugăm să consultați sistemul informațional BIDDO *TANDIS* (*Tolerance and Non-Discrimination Information System*) <http://tandis.odihhr.pl>.